

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Antonii Mariae Gratiani A Burgo S. Sepulchri Episcopi Amerini De Vita Joannis Francisci Commendoni Cardinalis Libri Quatuor

Graziani, Antonio Maria

Parisiis, 1669

Cap. X. De nationali Concilio per Commendonum rejecto.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9616

vnum ex duobus fieri præceperit, penitusque alterum alterius voluntati subjecerit, & fœdere sempiterno, & indissolubili junxerit, sic vt iusti conjugii solvendi, dirimendique jus ne illi quidem ipsi reliquerit, quem potestatis suæ vicarium inter homines constituit. Hunc igitur, alióque perniciosis opinionibus per Poloniam grassantes Commendonus cum apud Principes, & maximè apud Regem redarguens, crebris sermonibus incesset, tenuit, vt Senatusconsultum fieret, vt exteri hæretici omnes à Regno abire cogerentur. Ita Ochinus Poloniâ excessit, ac omnibus jam terris extorris, ac profugus, cum in vili Moraviæ pago à veteri amico hospitio esset acceptus, ibi senio fessus cum vxore, ac duabus filiabus, filioque vno peste interiit.

De nationali Concilio per Commendonum rejecto.

CAPUT X.

EXPURGATA perditis hominibus Poloniâ, & illis seditionum flabellis amotis, facilius fuit gentis quoque ipsius licentiam paulum cohibere, & à templis sacerdotibusque vim, atque injuriam prohibere: sed hæreticorum capita, in quibus erant Principes nobilitatis, & homines summæ potentiæ, & magnæ cum apud multitu-

dinem, tum apud Regem gratiæ, & auctoritatis, quanto intentius rem agi à Commendono intelligebant, tanto ipsi acrius causæ, consiliisque incumbere. Unum erat, quod summè optare, summæque moliri ope videbantur, ut gentis Concilium, quod vocant nationale, cogeretur, in quo sine vlla auctoritate Pontificis Maximi de vniversa religione inter se, prout ex ipsorum usu, atque Republica visum esset, constituerent: & nacti Archiepiscopum cogitatis eorum opportunum, cuius dignitas pariter in sacerdotum ordine, atque in Senatu emineret, ipsius intimas spes pollicitationibus fovebant, incitabantque, rati maximè per eum effici posse, ut tale Concilium haberetur. Eòdem intenta cupido Ucangii Archiepiscopi rapiebatur ob eas, quas suprâ attigimus causas. Id ergo vnum dies atque noctes secum volvebat, id clam cum Frisio^t quodam intimo amicorum coquebat, homine obscuro quidem genere, sed Catholicæ Ecclesiæ, ac prisçæ pietatis insectatione nomen adeptus, adversus quam scripta à se multa volumina foras dederat. Neque hæc quidem consilia Ucangii, & machinamenta hæreticorum Commendonum fugiebant; sed quemadmodum intentissimo studio id agebat, ut ne iis quidquam procederet, ita dissimulanda, quæ ad se de Ucangio deferebantur, statuerat. Quòd in tali tempore, in tantis hæreticorum opibus tantam vim hominis divitiis, amplitudine honoris, amicitiiis adversariorum pollentis mini-

Frisio; is est Modestus

mè exagitandam, irritandamque, ne in apertam
turbam erumperet, rebatur; eo minus, quod
ne Rex quidem talibus cogitationibus abhor-
rebat, cui multæ incommodæ opiniones ab
hæreticis, atque ipso Ucangio inculcatæ in ani-
mo infederant, in quibus evellendis magnum in-
» de negotium Commendano fuit. Sed cum sæpe
» eum studiosè docuisset, quàm ea res ad publicæ
» quietis, jurisque, & imperii sui conservationem
» pertineret, cum quidquid hæreticis, & multitu-
» dini semper turbidæ, ac plerumque in suam per-
» niciem furenti adjiceretur injuriam, id totum de-
» trahi majestati ejus necesse esset: vix eos tot le-
» gum auctoritate, tot scitis, exemplisque majo-
» rum oppositis sustineri; quid si juris aliquid pu-
» blici illorum audaciæ adderetur, fore? Quid in-
» de non timendum turbarum, ac seditionum esse?
» In Gallia biennio antè Regem puerum, & sui
» non satis gnarum, quâ imbecillitate matris, quâ
» infidelibus suorum consiliis inductum hæc fecis-
» se, vt Poyssi habito Regni conventu discepta-
» tor ipse, matérque inter Catholicos, hæreticós-
» que consideret. Num aliud eam coitionem,
» quàm initium tumultuum fuisse, ac veluti buc-
» cinam civilium armorum, atque classicum ceci-
» nisse? ita ab illa disceptatione discessum ad vim,
» atque ad bellum, cujus finis nullus cerneretur,
» fuisse. His Regis animum nihil magis, quàm in-
» testinos motus, atque vim formidantem, à tali
cogitatione penitus avertit. Itaque cum agitata
res

res in Senatu esset instinctu hæreticorum, Rex mentionem ejus præcidit professus de sacrorum jure statuere nihil ad se pertinere. Nam non ab Episcopis modò, sed à multis præterea Senatoribus acriter, & constanter defensa religionis causa fuerat: quorum Stanislaus Volskius Castellanus Ravenfis non privatis vnius populi, aut gentis conventiculis conflari, & scisci divinarum rerum jura, & colendæ Christianæ pietatis rationem dixit, quæ omnium salutem contineret: sed in legitimis, atque œcumenicis Conciliis tradito à majoribus more ex Dei præcepto decerni, atque constitui. Atque ego, inquit, Auguste, te quidem Regem meum libenter agnosco, & confiteor: Pontificem Maximum esse mihi non dubitanter nego. Ucangium ipsum palàm profiteri furorem non audentem, ne inde auctoritate Pontificis Maximi, & rei invidiâ, & consensu bonorum opprimeretur, partim per se in officio continebat, partim per Episcopos, Catholicosque alios conatibus ejus obviàm ibat. Et ille dum suos occultare studet sensus, atque vtilis quoque interdum sententias in Senatu dicit, & venditans se Commendono cum hæreticis altercatur, ne illi quidem ipsi satis fidere ingenio ejus cœperant, quam suspicionem Commendonus studiosè alebat; atque ita hominùm pro præsentis usu habebat. Sed ille in hanc cogitationem incubuerat: & cum Tridentinorum decreto Patrum iussi Archiepiscopi omnes essent, suæ quis-

que provinciæ conventus agere ad res Ecclesiasticas ex scitis eorum ordinandas, Ucangius aptam cogitatis suis occasionem arripuit, & studium parendi Patrum auctoritati præ se ferens, consilium convocandi Synodum cum Commendono habuit, & reliqui Episcopi, & ferè optimus quisque Synodum expetebant. Idem Commendonus maximè omnium probasset, nisi suspectum Ucangii ingenium habuisset: verùm ne salutari rei, & in eam consentienti bonorum studio vnus adversari, qui pro officii sui munere favere maximè debebat, videretur, Petricoviam, sic enim convenerat, indici patitur Synodum. Interea observat Ucangium, ejusque consilia quàm potest diligentissimè, explorat, à quo vt occultè invitatos hæreticos, capitæque eorum se comparare, vt Concilio interessent, comperit, per Nicolaum Volscium Episcopum Chioviensem, vnum eorum, quos maximè deditos sibi habebat, Regem, quæ clàm agitarentur, certiolem fecit, caverique initia civilium discordiarum monuit. Itaque ex auctoritate Regis per litteras ab Ucangio pariter, & à Commendono petentis, vt ea Synodi coactio in pacatius tempus differretur: rejecta res est, & Ucangii machinationibus sine motu vllò occursum, & magni negotii discrimen Commendoni solertiâ vitatum.

